

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ ФАРМАЦЕВТИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІНСТИТУТ ПІДВИЩЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЇ
СПЕЦІАЛІСТІВ ФАРМАЦІЇ
КАФЕДРА КЛІНІЧНОЇ ФАРМАКОЛОГІЇ

АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ КЛІНІЧНОЇ ФАРМАКОЛОГІЇ
ТА КЛІНІЧНОЇ ФАРМАЦІЇ
(TOPICAL ISSUES OF CLINICAL PHARMACOLOGY
AND CLINICAL PHARMACY)

Матеріали науково-практичної
Internet-конференції з міжнародною участю

29-30 жовтня 2024 року

м. Харків

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ ФАРМАЦЕВТИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІНСТИТУТ ПІДВИЩЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЇ СПЕЦІАЛІСТІВ ФАРМАЦІЇ
КАФЕДРА КЛІНІЧНОЇ ФАРМАКОЛОГІЇ

**АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ КЛІНІЧНОЇ ФАРМАКОЛОГІЇ
ТА КЛІНІЧНОЇ ФАРМАЦІЇ
(TOPICAL ISSUES OF CLINICAL PHARMACOLOGY
AND CLINICAL PHARMACY)**

Матеріали науково-практичної
Internet-конференції з міжнародною участю

29-30 жовтня 2024 року
м. Харків

Харків
НФаУ
2024

УДК 615.1:615.03

А 43

Редакційна колегія та оргкомітет: проф. Котвіцька А. А. (голова), проф. Федосов А. І. (співголова), проф. Владимірова І. М. (співголова), доц. Суріков О. О. (співголова), проф. Бутко Я. О. (співголова), проф. Міщенко О. Я. (співголова, відповідальний секретар), проф. Бондарєв Є. В. (член оргкомітету), доц. Файзуллін О. В. (член оргкомітету), доц. Мороз С. Г. (член оргкомітету), доц. Халєєва О. Л. (член оргкомітету), доц. Березняков А. В. (член оргкомітету), проф. Ткачова О. В., проф. Кіреєв І. В., проф. Риженко І. М., проф. Подольський І. М., доц. Козар В. В., доц. Шаповалова О. В., асист. Тимченко Ю. В., асист. Андріяненков О. В., асист. Кузенков Р. В.

Рєєстраційне посвідчення в Укр ІНТЕІ № 613 від 11 грудня 2023 р.

Актуальні питання клінічної фармакології та клінічної фармації (Topical issues of clinical pharmacology and clinical pharmacy): матеріали наук.-практ. internet-конф. з міжнар. участю (29-30 жовт. 2024 р., м. Харків) / редкол. : О. Я. Міщенко, Я. О. Бутко, Є. В. Бондарєв та ін. – Харків : НФаУ, 2024. – 388 с.

У збірнику опубліковані матеріали науково-практичної internet-конференції з міжнародною участю «Актуальні питання клінічної фармакології та клінічної фармації». У матеріалах конференції висвітлено клініко-фармакологічні аспекти застосування лікарських засобів; питання безпеки фармакотерапії та системи фармаконагляду; адміністрування антимікробних препаратів як мультидисциплінарного підходу протидії антибіотикорезистентності; доказової медицини в клінічній практиці; вікові, гендерні, хронофармакологічні, фармакогенетичні чинники раціонального застосування лікарських засобів; інформаційні технології в клінічній фармакології та клінічній фармації; організаційно-управлінські підходи забезпечення раціонального застосування лікарських засобів; оцінка технологій охорони здоров'я, фармакоекономічні дослідження та формулярна система як складові забезпечення раціональної фармакотерапії.

Наведено технологічні аспекти розробки, впровадження та використання лікарських засобів; доклінічні та клінічні дослідження лікарських засобів. Розглянуто сучасні методичні аспекти викладання клінічної фармакології та клінічної фармації в Україні та світі.

Видання представляє інтерес для наукових, педагогічних та практичних фармацевтичних та медичних працівників.

Матеріали подаються мовою оригіналу. За достовірність інформації відповідальність несуть автори.

УДК 615.1:615.03

© НФаУ, 2024

Через 24 години піддослідних тварин виводили з експерименту шляхом дислокації шийних хребців під наркозом. Виразність запального процесу оцінювали за збільшенням ваги ураженої кінцівки. Для цього обидві кінцівки (здорову та ушкоджену) відрізали на рівні гомілковостопного суглобу та зважували на торсійних терезах марки «ВТ-500» і розраховували різницю в масі набряклої та здорової лапи.

Результати, що були отримані при обстеженні тварин дослідних груп, порівнювали зі значенням досліджуваного показника в контрольній групі та розраховували протизапальну активність, яку виражали у відсотках.

Результати. Спостереження показало, що вплив температурного фактора призводить до розвитку запального процесу з вираженим ексудативним компонентом: у піддослідних тварин спостерігалось почервоніння ураженої кінцівки, набряк та біль. Отримані в ході експерименту дані свідчать, що місцеве застосування крему «Пірисалікс» сприяє зменшенню виразності запального процесу, що виявляється зниженням маси набряклої кінцівки, порівняно з контролем, на 35,7%. Встановлено також, що за виразністю протизапального ефекту крем «Пірисалікс» в 1,4 рази перевищує препарат порівняння крем «Псорікап» (протизапальна активність – 25,5%).

Висновки. Таким чином, дослідження проведені на моделі гострого ексудативного запалення, викликаного дією термічного чинника показали, що крем «Пірисалікс» виявляє виразні протизапальні властивості.

Було також встановлено, що за виразністю протизапальної дії на моделі термічного запалення лап у мишей крем «Пірисалікс» виявляє певну перевагу перед препаратом порівняння кремом «Псорікап».

ПЕРСПЕКТИВИ ВИКОРИСТАННЯ ЦИТОСТАТИКА ЦИКЛОФОСФАМІДУ ДЛЯ ЕКСПЕРИМЕНТАЛЬНОГО ВІДТВОРЕННЯ ВТОРИННОГО ІМУНОДЕФІЦИТУ У ЩУРІВ ДИТЯЧОГО ВІКУ

Єрмоленко Т. І., Шаповал О. М.

Харківський національний медичний університет, м. Харків, Україна

Кафедра фармакології та медичної рецептури

kaf.1med.farmakologii@kntu.edu.ua

Вступ. Беззаперечним фактом є те, що здоров'я нації, і української – зокрема, обумовлене якістю здоров'я дітей та підлітків, що відбивається на тривалості та повноцінності подальшого життя кожного майбутнього громадянина й на розвитку усього соціуму. Згідно з даними Глобальної стратегії ВООЗ з охорони здоров'я жінок і дітей визначено, що інвестиції у здоров'я дітей мають високу економічну доцільність і гарантують наявність продуктивної робочої сили у майбутньому. Специфіка перебігу соціально-економічних і демографічних процесів в Україні у перші десятиріччя ХХІ сторіччя, таких як епідемії та воен-

ні дії внаслідок російської агресії призвела до збільшення захворюваності та розповсюдженості таких хвороб, що обумовлюють розвиток вторинних імунодефіцитних розладів здоров'я дитячого населення. Вторинні імунодефіцити є порушенням функціонування імунітету, що виникає на тлі нормально сформованої імунної системи в процесі життя і не пов'язане з генетичними дефектами. Вторинний імунодефіцит зустрічається частіше, ніж первинний імунодефіцит. Вторинні імунодефіцити у дітей не є самостійною нозологією, а розвиваються внаслідок компрометації такими факторами, як інфекційні захворювання (вірусні, бактеріальні та грибкові), специфічні дисфункції органів та систем, в тому числі органів дихання, травми та операційні втручання, застосування імуносупресивних лікарських засобів при терапії аутоімунних та онкологічних захворювань та тощо. Тому такі пацієнти потребують фармакокорекції стану імунної системи для скорішого та якісного одужання.

Мета. Зважаючи на вищевикладене та в рамках пошуку та створення нових лікарських засобів з імунотропними властивостями для терапії дітей, метою даної роботи є експериментальне відтворення вторинного імунодефіциту у щурів віком 1 міс., який відповідає людському дитячому віку 4-7 років, компрометованого цитостатиком циклофосфамідом.

Матеріали та методи. Дослідження проводили з дотриманням загальноприйнятих в Україні етичних принципів поводження з лабораторними тваринами й з використанням 20 білих безпорідних статевонезрілих щурів віком 1 міс., який відповідає людському дитячому віку 4-7 років, з початковою масою 90-110 г., які були розподілені на 2 групи: 1) ІК – інтактний контроль та 2) ЦФА – група тварин, яка отримувала циклофосфамід. Вторинний компрометований імунодефіцит (ВКІ) моделювали за допомогою внутрішньом'язового введення щуряттам цитостатика циклофосфаміду в дозі 10 мг/кг 1 раз на добу протягом 7 діб. В цей же час групі тварин ІК вводили внутрішньом'язово адекватну кількість води для ін'єкцій. На початку та наприкінці експерименту визначали масу тіла тварин для оцінки трофічних процесів в їхньому організмі. На 8-му добу тварин обох груп виводили з досліду декапітацією під наркозом, збирали кров для проведення клінічного аналізу крові з метою визначення гематологічних показників та показників, що характеризують стан імунної системи: фагоцитарну активність лейкоцитів, активність комплементу, концентрацію циркулюючих імунних комплексів (ЦІК) в сироватці крові. Також з метою оцінки трофічних процесів в організмі тварин та його функціонального стану визначали масу тіла тварин до виводу з досліду, а після знеживлення виймали основні органи та визначали їх масу, необхідну для розрахунку коефіцієнту маси внутрішніх органів.

Результати. Аналіз результатів впливу цитостатика циклофосфаміду на трофічні процеси, гематологічні та імунологічні показники стану організму щурів віком 1 місяць, який відповідає людському дитячому віку 4-7 років, в порівнянні з групою інтактного контролю такого ж віку, свідчать про симптоми розвитку вторинного імунодефіциту. Так, у групі ЦФА спостерігали достовірне в

порівнянні з групою ІК зниження маси та коефіцієнтів маси селезінки на 112% та тимусу – на 152,6%. Як відомо, ці органи беруть безпосередню участь в діяльності імунної системи: у селезінці відбувається утворення імунокомпетентних клітин, а в тимусі – лейкоцитів та лімфоцитів. Ці дані корелюють з гематологічними та імунологічними показниками, визначеними в цьому дослідженні, та що характеризують діяльність імунної системи. Такий вплив ЦФА на ці імунокомпетентні органи відбивається достовірним в порівнянні з групою ІК зниження кількості лейкоцитів на 70% та моноцитів - на 68,5%. В групі ЦФА спостерігали достовірне в порівнянні з групою ІК зниження кількості ЦІК на 54% та на 353% (з 127 у.о. в групі ІК до 28 у.о. в групі ЦФА) – індекс фагоцитарної активності нейтрофілів, що свідчить про значне пригнічення неспецифічної імунної відповіді організму 1-місячних щурят.

Висновки. Таким чином, отримані результати свідчать про те, що спроба відтворити штучний вторинний імунодефіцит у щурят віком 1 місяць, який відповідає людському дитячому віку 4-7 років, компрометований цитостатиком циклофосфамідом, є вдалою. Отже цю експериментальну модель вторинного компрометованого імунодефіциту можна використовувати для подальших досліджень з метою пошуку та створення потенційних лікарських засобів, які можуть застосовуватися в комплексній терапії дітей віком 4-7 років з захворюваннями, що супроводжуються вторинними імунодефіцитами.

ПАТОГЕНЕТИЧНЕ ОБГРУНТУВАННЯ ЕФЕКТИВОСТІ КАРБАЦЕТАМУ ПРИ МЕТАБОЛІЧНИХ ПОРУШЕННЯХ У ЩУРІВ

Прижбило О. М., Кметь О. Г.

Буковинський державний медичний університет,

м. Чернівці, Україна

Кафедра фармакології

prizbilo0950721@gmail.com

Вступ. На сьогоднішній день метаболічний синдром є актуальною медико-соціальною проблемою, яка привертає увагу спеціалістів різного профілю. Враховуючи зростання показників розповсюдженості патологічного стану, насутою проблемою сучасної науки залишається розуміння причин його розвитку і прогресування, розробка та удосконалення методів діагностики, профілактики та лікування.

Відомо, що багато факторів впливають на патофізіологію метаболічного синдрому. Однак, є наукові дані, які засвідчують, що окислювальний стрес у поєднанні з хронічними запальними станами є основою розвитку метаболічних захворювань. Водночас дисбаланс між оксидантами та антиоксидантами, який часто схиляється на користь оксидантів, є причиною окислювального стресу, який, у свою чергу, спричиняє порушення окисно-відновної передачі сигналів

ЗМІСТ

РОЗДІЛ 1. КЛІНІКО-ФАРМАКОЛОГІЧНІ АСПЕКТИ ЗАСТОСУВАННЯ ЛІКАРСЬКИХ ЗАСОБІВ	3
Міщенко О. Я., Бутко Я. О., Андріяненков О. В. КЛІНІЧНА ФАРМАКОЛОГІЯ ТА ПЕРСПЕКТИВНІ ТЕНДЕНЦІЇ РОЗРОБКИ ЛІКІВ	4
Podolskyi I. M., Podolskyi M. I. STEREOCHEMICAL ASPECTS OF PHARMACODYNAMICS AND PHARMACOKINETICS OF MEDICINES	7
Otrishko I. A., Bezugla N. P., Vietrova K. V., Mesbahi H. FACTORS CONTRIBUTING TO MEDICATION ADHERENCE IN MOROCCAN ADULT ASTHMA PATIENTS: CLINICAL AND PHARMACEUTICAL RESEARCH	9
Shchokina K. H. COMPARATIVE CHARACTERISTICS OF MODERN GROUPS OF DRUGS AFFECTING THE RENIN-ANGIOTENSIN-ALDOSTERONE SYSTEM	10
Bondariev Ye. V., Tymchenko Yu. V. EVALUATION OF CLINICAL AND PHARMACEUTICAL EFFICACY OF THE TRIAZOLE DERIVATIVES USE IN MODERN GYNECOLOGICAL PRACTICE	12
Berezniakov A., Bondariev Ye. CLINICAL EFFICACY AND SAFETY OF THE ANTIHISTAMINIC DRUG EBASTIN	14
Крайдашенко О. О. ФАРМАКОТЕРАПІЯ ДИСБАЛАНСУ СИСТЕМИ ПРОТЕАЗИ АНТИПРОТЕАЗИ У ОСІБ ЗІ СТАБІЛЬНОЮ СТЕНОКАРДІЄЮ НАПРУГИ В ПОЄДНАННІ З ХРОНІЧНИМ ОБСТРУКТИВНИМ ЗАХВОРЮВАННЯМ ЛЕГЕНЬ	16
Отрішко І. А., Ветрова К. В., Безугла Н. П., Ковальчук А. О. ВИВЧЕННЯ ОСОБЛИВОСТЕЙ ПОКАЗНИКІВ ЯКОСТІ ЖИТТЯ ПАЦІЄНТІВ НА ФОНІ ЗАМІСНОЇ ГОРМОНАЛЬНОЇ ТЕРАПІЇ ГІПОТИРЕОЗУ	17

Хільковець А. В., Білай І. М. ДОСЛІДЖЕННЯ ГОСТРОЇ ТОКСИЧНОСТІ НОВИХ ТІОФЕН ПОХІДНИХ 1,2,4-ТРИАЗОЛІВ	290
Кушнір О. Ю., Кушнір О. О. АКТИВНІСТЬ ЛАКТАТДЕГІДРОГЕНАЗИ В ПЕЧІНЦІ ЩУРІВ З АЛОКСАНОВИМ ДІАБЕТОМ ЗА УМОВ УВЕДЕННЯ МЕЛАТОНІНУ	291
Іванченко Д. Г., Крісанова Н. В. ДОСЛІДЖЕННЯ СПАЗМОЛІТИЧНИХ ТА ПРОТИЗАПАЛЬНИХ ВЛАСТИВОСТЕЙ 8-АМІНО-1-БЕНЗИЛ-7-ЕТИЛ-3- МЕТИЛКСАНТИНІВ	292
Іванченко Д. Г., Рудько Н. П. ПОШУК ГІПОЛІПІДЕМІЧНИХ ЗАСОБІВ СЕРЕД 8-АМІНО-7-(2-ГІДРОКСИ-2-ФЕНІЛЕТИЛ)-3-МЕТИЛКСАНТИНІВ ...	293
Шпичак О. С., Міщенко О. Я. ВИВЧЕННЯ ПАРАМЕТРІВ ГОСТРОЇ ТОКСИЧНОСТІ РОСЛИННОЇ СУБСТАНЦІЇ КАЛИНИ ЗВИЧАЙНОЇ ПЛОДІВ ЕКСТРАКТУ РІДКОГО	295
Хворост О. П., Опрошанська Т. В., Скребцова К. С., Горда А. О. ПЕРСПЕКТИВНІ ВИДИ ВІТЧИЗНЯНОЇ ЛІКАРСЬКОЇ РОСЛИННОЇ СИРОВИНИ, ЩО ЗАСТОСОВУЮТЬСЯ У ТЕРАПІЇ ЗАХВОРЮВАНЬ ОПОРНО-РУХОВОГО АПАРАТУ	297
Galuzinska L. V., Seniuk I. V. MODERN ASPECTS OF COMPLEX THERAPY FOR PATIENTS WITH PSORIASIS	298
Малоштан Л. М., Підгайна В. В., Яковлева Л. В. ВИВЧЕННЯ ПРОТИЗАПАЛЬНОЇ АКТИВНОСТІ КРЕМУ «ПРИСАЛІКС»	299
Єрмоленко Т. І., Шаповал О. М. ПЕРСПЕКТИВИ ВИКОРИСТАННЯ ЦИТОСТАТИКА ЦИКЛОФОСФАМІДУ ДЛЯ ЕКСПЕРИМЕНТАЛЬНОГО ВІДТВОРЕННЯ ВТОРИННОГО ІМУНОДЕФІЦИТУ У ЩУРІВ ДИТЯЧОГО ВІКУ	300

Наукове видання

**АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ
КЛІНІЧНОЇ ФАРМАКОЛОГІЇ
ТА КЛІНІЧНОЇ ФАРМАЦІЇ
(TOPICAL ISSUES OF CLINICAL PHARMACOLOGY
AND CLINICAL PHARMACY)**

Матеріали науково-практичної
Internet-конференції з міжнародною участю

29-30 жовтня 2024 року
м. Харків

Формат 60x84/16. Ум. друк. арк. 14,25. Тираж 100 пр. Зам. № 1121/10-24.

Національний фармацевтичний університет
вул. Григорія Сковороди, 53, м. Харків, 61002
Свідоцтво серії ДК № 3420 від 11.03.2009 р.

Надруковано з готового оригінал-макета у друкарні ФОП В. В. Петров
Єдиний державний реєстр юридичних осіб та фізичних осіб-підприємців.

Запис № 24800000000106167 від 08.01.2009 р.
61144, м. Харків, вул. Гв. Широнінців, 79в, к. 137, тел. (057) 78-17-137.
e-mail: bookfabrik@mail.ua